

ПЕРЕЙМЕНУВАННЯ ВУЛИЦЬ В УКРАЇНСЬКИХ ОБЛАСНИХ ЦЕНТРАХ У 2010–2019 рр.: НАСТУПИ Й КОМПРОМІСИ

Ілля Афанасьєв

Інститут журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка
ORCID: 0000-0002-2736-5021

<https://doi.org/10.36169/2227-6068.2020.01.00024>

Анотація. Метою цього дослідження є перевірка та вдосконалення існуючих інструментів аналізу міських топонімів. У центрі уваги – перейменування 2445 вулиць у 22 обласних центрах України, що відбулося протягом 2010-х років. Проаналізовано цей процес, підтверджено й уточнено концепції деяких дослідників. Основні характеристики нових назв класифіковано відповідно до широкого набору критеріїв. Запропоновано й доведено чотири гіпотези. Аналіз виявляє великі відмінності між оголошеними й реальними цінностями переважної більшості українців. Новоприйнята номенклатура вулиць в українських обласних центрах відображає баланс між різноманітними впливами й силами. Це нав'язує цінності, які особами, що приймають рішення на національному й локальному рівнях, і більшістю місцевих політичних активістів вважаються прийнятними. Дослідження визначає ознаки балансу цінностей для кожної області.

Ключові слова: ідентичність, ідеологія, цінності, українські обласні центри, перейменування вулиць

Повнотекстова версія статті доступна англійською мовою.

Бібліографія:

- Berg, Lawrence, Vuolteenaho, Jani (2009). *Critical Toponymies: The Contested Politics of Place Naming*. Burlington, VT: Ashgate Publishing Company.
- Bucher, Slavomír, Matlovič, René, Lukáčová, Alena, Harizal, Barbora, Matlovičová, Kvetoslava, Kolesárová, Jana, Čermáková, Lenka, Michalko, Miloslav (2013). The Perception of Identity through Urban Toponyms in the Regional Cities of Slovakia. *Anthropological Notebooks*, 19(3): 23–40.
- Gnatiuk, Oleksiy (2018). The Renaming of Streets in Post-revolutionary Ukraine: Regional Strategies to Construct a New National Identity. *AUC Geographica*, 53(2), <https://doi.org/10.14712/23361980.2018.13> (accessed 4 September 2020).
- Homanyuk, Mykola (2017). Dekomunizatsijni modeli perejmenuvannia naselenykh punktiv Pivdnia Ukraini (na prykladi Khersons'koi oblasti) [Decommunization Models of Renaming Settlements in the South]

- of Ukraine (on the example of Kherson region)]. *Naukovyy visnyk Khersons'koho derzhavnoho universytetu. Serii 'Heohrafichni nauky'*, 6: 30–37.
- Irish Examiner (2017). Street Name Group Accused of Vandalism in Cork. *Irish Examiner Reporter*, 3 February 2017, <https://www.irishexaminer.com/ireland/street-name-group-accused-of-vandalism-in-cork-441959.html> (accessed 4 September 2020).
- Kadmon, Naftali (2004). Toponymy and Geopolitics: the Political Use – and Misuse – of Geographical Names. *The Cartographic Journal*, 41: 85–87.
- Kievvlavst (2016). Ezhednevnaia trudovaia myhratsyia v Kyeve sostavliaet do 300 tys. chelovek [Daily Labor Migration to Kiev is up to 300 Thousand People]. (2016).Kievvlavst.com.ua, 8 August 2016, http://kievvlavst.com.ua/news/ezhednevnaia_trudovaja_migracija_v_kieve_sostavljaet_do_300_tis_chelovek42202 (accessed 4 September 2020).
- KIIS (2019). Konfesijna struktura naselennia Ukrainy i stvorenna Pravoslavnoi Tserkvy Ukrainy: traven' 2019 [Confessional Structure of the Population of Ukraine and the Creation of the Orthodox Church of Ukraine: May 2019]. *Kyivs'kyj mizhnarodnyj instytut sotsiologii*, 21 May 2019, https://www.kiis.com.ua/?lang=ukr&cat=reports&id=862&page=1&fbclid=IwAR1TL8EA2ANw0RR2RF-Z7tT6BTX8XmF33hhoxCr_3kGCikgEAHq64jG9J1Q (accessed 4 September 2020).
- Kravchenko, Liudmyla (2018). Perejmenuvannia suchasnykh ukrains'kykh ojkonomiv [Renaming of Modern Ukrainian Oikonyms]. *Ukrains'ke movoznavstvo*, 1(48): 135–151.
- Majorov, Maksym, Korolenko, Bohdan, Karetnikov, Ihor (2017). Dekomunizatsiia nazv naselenykh punktiv ta rajoniv Ukrainy: pidstavy, protsesy, pidsumky. Misto: istoriia, kul'tura, suspil'stvo [Decommunization of Names of Settlements and Districts of Ukraine: Grounds, Process, Results]. *Misto: istoriia, kul'tura, suspil'stvo*, 1: 134–142.
- Memory Book (2019). Zahybli hromadiany Ukrainy za mistsem narodzhennia v mezhakh Ukrainy. 04.07.2019 [Citizens of Ukraine Died at the Place of Birth within Ukraine. 04/07/2019]. *Knyha pam'iaty polehlykh za Ukrainu*, 4 July 2019, <http://memorybook.org.ua/indexfile/statbirth.htm> (accessed 4 September 2020).
- Pewresearch (2018). How do European Countries Differ in Religious Commitment? Use Our Interactive Map to Find out. *Pew Research Center*, 5 December 2018, <https://www.pewresearch.org/fact-tank/2018/12/05/how-do-european-countries-differ-in-religious-commitment/> (accessed 4 September 2020).
- Plochy, Serhii (2015). *The Gates of Europe: A History of Ukraine*. New York: Basic Books.
- Razumkov Center (2018). Osoblyvosti relihijnogo i tserkovno-relihijnogo samovyznachennia ukrains'kykh hromadian: tendentsii 2010-2018 rr. (informatsijni materialy) [Peculiarities of Religious and Church-religious Self-determination of Ukrainian Citizens: Tendencies of 2010-2018 (Information Materials)]. *Razumkov Center website*, 26 April 2018, razumkov.org.ua/uploads/article/2018_Religiya.pdf (accessed 4 September 2020).
- Różycki, Bartłomiej (2017). Renaming urban toponymy as a mean of redefining local identity: the case of street decommunization in Poland. *Open Political Science*, 1: 20–31.
- Shevel, Oxana (2016). Decommunization in Post-Euromaidan Ukraine: Law and Practice. *Ponars Eurasia*, January 2016, <http://www.ponarseurasia.org/memo/decommunization-post-euromaidan-ukraine-law-and-practice> (accessed 4 September 2020).
- Shtejnle, Oleksij (2018). Nimets'ke pytannia v zaporiz'kij dekomunizatsii [The German Question in the Zaporozhian Decommunization]. (2018). *Naukovi pratsi istorichnoho fakultetu Zaporiz'koho natsional'noho universytetu*, 50: 155–159.
- Stiperski, Zoran, Lorber, Lučka, Heršak, Emil, Ptaček, Pavel, Górká, Zygmunt, Kołóś, Arkadiusz, Lončar, Jelena, Faričić, Josip, Miličević, Mirjana, Vujaković, Ana, Hruška, Anita (2011). Identity through Urban

- Nomenclature: Eight Central European Cities. *Geografisk Tidsskrift-Danish Journal of Geography*, 111(2): 181–94.
- Takhtaulova, Mariia (2015). Toponimika suchasnoho Kharkova: realii ta perspektyvy [Toponymy of Modern Kharkiv: Realities and Prospects]. *Historians.in.ua*, 14 August 2015, <http://www.historians.in.ua/index.php/en/doslidzhennya/1587-mariia-takhtaulova-toponimika-suchasnoho-kharkova-realii-ta-perspektyvy> (accessed 4 September 2020).
- Törnquist-Plewa, Barbara, Yurchuk Yuliya (2017). Memory Politics in Contemporary Ukraine: Reflections from the Postcolonial Perspective. *Memory Studies*, 12(6): 1–22.
- UINP (2016). Ponad 50 tysiach vulyts' zminyly nazvy vprodovzh 2016 roku [More than 50,000 streets changed their names during 2016]. (2016). *Ukrains'kyj instytut natsional'noi pam'iaty*, 27 December 2016, <http://www.memory.gov.ua/news/ponad-50-tisyach-vulits-zminili-nazvi-vprodovzh-2016-roku> (accessed 4 September 2020).
- Ukrstat (2014). Chysel'nist' naselennia na 1 sichnia 2014 roku ta serednia chysel'nist' za 2013 rik [Population as of January 1, 2014 and Average Population for 2013]. *Ukrstat.gov.ua*, 2014, http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2014/ds/kn/kn_u/kn0114_u.html (accessed 4 September 2020).
- Ukrstat (2017). Chysel'nist' naselennia (za otsinkoiu) na 1 sichnia 2017 roku ta serednia chysel'nist' u 2016 rotsi [Population (Estimated) as of January 1, 2017 and Average Population in 2016]. *Ukrstat.gov.ua*, 2017, http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2016/ds/kn/kn_u/kn1216_u.html (accessed 4 September 2020).
- VKKRRD (1919). Prykaz kollehy horodskoho khoziajstva [Order of the Board of Municipal Economy]. (1919). *Visti Vykonavchoho Komitetu Kyivs'koi Rady Robitnychkykh Deputativ / Yzvestyia Yspolnytel'noho Komyteta Kyevs'koho Soveta Rabochykh Deputatov*, 23 March, #29: 4.
- World Bank (2016). Urbanization in Ukraine 1989–2013. (2016). *World Bank Review*, 14 September 2016, <https://mistosite.org.ua/en/articles/urbanizatsiini-protsesy-v-ukraini-1989-2013-zvit-svitovoho-banku> (accessed 4 September 2020).